

ÄÄNEEN LUKEMALLA KOHTI PAREMPAA TEKSTIÄ

Heidi Henttu
Kandidaatintutkielma
Kirjoittaminen
Jyväskylän yliopiston avoin
yliopisto
Kevät 2024

JYVÄSKYLÄN YLIOPISTO

Tiedekunta Humanistis-yhteiskuntatieteellinen	Laitos Jyväskylän yliopiston avoin yliopisto
Tekijä Heidi Henttu	
Työn nimi Ääneen lukemalla kohti parempaa tekstiä	
Oppiaine Kirjoittaminen	Työn laji Kandidaatintutkielma
Aika Kevät 2024	Sivumäärä 21
<p>Tutkin kirjoittamisen prosessia autoetnografian keinoin, omaa tekstiä ääneen lukemalla. Pyrin lisäämään ymmärrystä siitä, millaisia huomioita ja korjausehdotuksia kirjoittaja tekee tekstistään ääneen lukemisen avulla. Tutkimuksessa ääneen lukemani teksti on oma keskeneräinen romaanikäsitelmä. Aineisto muodostuu ääneen puhutuista kommentteista, jotka nauhoitin, litteroin ja luokittelin temaattisen sisällönanalyysin keinoin. Haluan tutkimuksessa tuulettaa vakiintuneita käytäntöjäni kirjoittajana ja tutkijana, sekä hyödyntää uusia menetelmiä vähän tutkitun aiheen avaamiseksi.</p> <p>Ääneen lukemisen yhteydessä kirjaamani huomiot ovat yllättävän monipuolisia. Ne kattavat pieniä teknisiä korjausehdotuksia sekä laajempia ideoita tekstin kehittämiseen. Loin aineiston pohjalta kaksi erillistä luokittelua. Ensimmäinen luokittelu jäi luonteeltaan liian tekniseksi. Tunnistin kuitenkin suuren määrän tunteisiin liittyviä kommentteja ja niiden joukossa positiivisia, kehuja kommentteja. Toisen luokittelun teemoissa nousi esiin tärkeitä proosallisia elementtejä ja tasoja: kertomus, kerronta, rytmi ja sävy. Ääneen lukeminen auttoi tunnistamaan tasapuolisesti kaikkia näitä elementtejä sekä teknisempiä korjauksia.</p> <p>Ääneen lukemisesta, kommentoinnista sekä tutkimuksen tekemisestä syntyi laajempi reflektioprosessi. Huomaan suhtautuvani tekstiini ennen kaikkea positiivisemmin. Koen, että menetelmä toimi minulla hyvin ja käytän sitä mielelläni uudelleen. Koen, että sain ääneen lukemisella paljon monipuolisia kehitysoitoja tekstiini ja prosessi motivoi minua jatkamaan eteenpäin tekstin työstöä. Tutkimukseni perusteella suosittelen ääneen lukemista kirjoittamisen työkaluksi. Erityisesti se soveltuu käytettäväksi pidemmällä kirjoitusprosessissa, kun teksti on jo huoliteltua, tai vain tiettyjen huomioiden etsimiseen. Ääneen lukemista voi myös käyttää keinona käynnistää tauolla ollutta kirjoitustyötä tai purkaa kirjoittajan blokkia.</p> <p>Toivon, että tutkimukseni toimii muistutuksena ääneen lukemisen menetelmästä, joka tuntuu nykyään laajalti unohtuneen. Toivon tutkimuksen innoittavan kirjoittajia, kirjoittamisen opiskelijoita sekä opettajia käyttämään ääneen lukemisen menetelmää kirjoitusprosessin edistämiseksi. Tutkimus tarjoaa myös useita lisätutkimuksen aiheita, joilla aiheen käsittelyä voi laajentaa ja syventää.</p>	
Asiasanat Ääneen lukeminen, reading aloud, tekstin työstäminen, autoetnografia	
Säilytyspaikka Jyväskylän yliopisto	
Muita tietoja	

KUVIOT

KUVIO 1	Luokittelu koodeihin (1. luokittelu, taso 1).....	10
KUVIO 2	Luokittelu teemoihin (1. luokittelu, taso 2).....	10
KUVIO 3	Luokittelu ulottuvuuksiin (1. luokittelu, taso 3)	11
KUVIO 4	Luokittelu koodeihin (2. luokittelu, taso 1).....	12
KUVIO 5	Luokittelu teemoihin (2. luokittelu, taso 2).....	13
KUVIO 6	Luokittelu ulottuvuuksiin (2. luokittelu, taso 3)	13

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	TUTKIMUSAINEISTO JA -MENETELMÄ.....	3
2.1	Autoetnografia menetelmänä.....	3
2.2	Empiirisen aineiston kerääminen	4
2.3	Aineiston sisällönanalyysi	4
2.4	Menetelmän luotettavuuden pohdinta	5
3	TEOREETTINEN TAUSTA.....	6
3.1	Ääneen lukeminen kirjoittamisen historiassa.....	6
3.2	Ääneen lukeminen kirjoittamisen tutkimuksessa	7
4	SISÄLLÖNANALYYSI	9
4.1	Ensimmäinen luokittelu	9
4.2	Toinen luokittelu	12
4.3	Teoreettinen viitekehys	14
5	POHDINTA.....	16
5.1	Huomiot ääneen lukemisen avulla.....	16
5.2	Reflektiot lukemisprosessin jälkeen	18
5.3	Ääneen lukeminen kirjoittamisen työkaluna.....	19
6	PÄÄTÄNTÖ.....	20
6.1	Ääneen lukemalla kohti parempaa tekstiä.....	20
6.2	Jatkotutkimusmahdollisuudet	21
	LÄHTEET	22

LIITTEET

1 JOHDANTO

Olen lukijana hyvin yksioikoinen: luen ainoastaan paperikirjoja, mieluiten omassa hiljaisessa kuplassani. Kirjoitan myös hiljaisuudessa, tietokoneen näppäimistön ääni seuranani. Puhuttu kirjallisuus on minulle hyvin vierasta. Äänikirja konseptina on nostattanut minussa lähes yksinomaan negatiivisia tunteita. Koen, että sen lupaus tehokkuudesta ja lukemisesta muiden askareiden ohella on ristiriidassa sen kanssa, mikä tuo omaan lukukokemukseeni iloa. En pidä podcasteista. Silloin tällöin kuluttamani videosisällöt katson usein pelkillä teksteillä, ilman ääntä.

Kun aloin miettiä omaa käyttäytymistäni töiden ulkopuolella, huomasin lukevani ja tuottavani lähes yksinomaan kirjoitettuja tekstejä. Tämä tuntuu tärkeältä oivallukselta minulle, joka opin koulussa ja yliopistossa mieluiten kuunnellen. Säästin monet pänttäykset sillä, että olin kuunnellut luennot ja tehnyt samalla kirjalliset muistiinpanot. Vaikuttaa siltä, että olen huomaamattani typistänyt ympäriltäni asioiden omaksumisen medioita.

Jyväskylän avoimen yliopiston kirjoittamisen opintojen aikana olen vähitellen altistunut erilaisille kirjoittamisen ja lukemisen menetelmille. Kurssilla Kirjoittaja lukijana ja tutkijana¹ en saanut käsiini Antti Röngän ja Petri Tammisen kirjaa Silloin tällöin onnellinen (2020) painettuna kirjana, joten kuuntelin sen äänikirjana. Tämä kokemus yllätti minut positiivisesti: puhuttu muoto ja kaksi eriäänistä puhujaa sopivat erinomaisesti dialogiseen, kirjeisiin pohjatuvaan romaaniin. Muutama vuosi kirjan kuuntelemisen jälkeen muistan kirjan sisällöstä edelleen paljon ja kirjasta nousee vahvoja mielikuvia. Mieleni alkoi avautua muunlaisille tavoille lukea. Uskalsin ajatella, että ääni voi antaa jotakin tekstille.

Muutama vuosi sitten luin kirjailija Lucinda Rileyn haastattelun, jossa hän avasi kirjoittamistapaansa. Hän kirjoitti luonnossa kävellen, omaa ääntään nauhoittaen. Vaikka syy menetelmän valintaan oli alunperin sairastuminen, Riley luonnehti:

---

¹ Kurssi KIKP2014

“Tarina etenee paljon paremmin, kun en näe lausetta, enkä pysty sitä heti korjailemaan.” (Gustafsson, 2021.) Tämä kuulosti hyvin mielenkiintoiselta. Aloin pohtia eri aistien käyttöä kirjoitusprosessissa.

Omaelämäkerrallisen kirjoittamisen kurssilla² vuosi sitten sain tehtäväksi laatia monimediaisen elämäkerran. Olin aluksi hyvin epäileväinen konseptista, sillä minusta me olimme kurssilla ennen kaikkea kirjoittamassa. Kurssimme tuotti kuitenkin harjoituksen tuloksena upeita töitä. Olin myös erittäin tyytyväinen omaan tekstiini. Koin, että teksti parani, kun sitä työsti medioiden kerrostumana, ikään kuin eri aisteja aktiivisesti hyödyntäen. Kokemuksen myötä aloin miettiä, kuinka eri mediat voivat tukea toisiaan ja inspiroida tekstiä. Osana tehtävää luin myös oman tekstini ääniraidaksi. Aloin pohtia, että ääneen lukeminen voisi antaa paljonkin tekstille. Minua jäi harmittamaan, että jätin ääneen lukemisen viimeiseksi työvaiheeksi, enkä ehtinyt enää työstää tekstiäni sen jälkeen. Ajatus alkoi kuitenkin kyteä, että ääneen lukeminen voisi kehittää tekstiä eteenpäin ja tuoda esimerkiksi tekstin rytmin paremmin esiin. Pohdin, että olen kirjoittamisessani varmasti rajoittanut itseäni, kun en ole käyttänyt ääntä hyväkseni.

Oivallukset kirjoittamisen opintojen aikana innoittivat minua tutkimaan, kuinka ääntä voisi käyttää hyväksi kirjoittamisprosessissa omaa tekstiä ääneen lukemalla. Haluan kandidaatintutkielmassani tuulettaa vakiintuneita käytäntöjäni ja löytää uusia toimintatapoja kirjoittamiseen ja tekstin työstämiseen.

Tutkimuskysymykseni kandidaatintyössä on:

Millaisia huomioita teen kirjoittajana omasta tekstistäni, kun luen sen ääneen

a) Millaisia muokkauksia tai korjauksia ehdotan tekstiini, kun luen sen ääneen (ja puhun kommentit ääneen)

b) Millainen reflektioprosessi tapahtuu koko romaanikäsikirjoituksen lukemisen aikana: millaisia huomioita teen prosessin jälkeen

c) Miten ääneen lukemista voi käyttää kirjoittamisen työkaluna

Haluan yrittää löytää uutta tietoa siitä, kuinka ääneen lukeminen voi hyödyttää kirjoittamisprosessia. Tämä tieto voi auttaa myös muita kirjoittamisen opiskelijoita, opettajia sekä kirjoittajia.

Ääneen lukemisen vaikutuksia kirjoittamiseen on vain vähän tutkittu tieteellisesti. Tutkimukseni voi osaltaan auttaa tämän aukon paikkaamisessa. Tutkimuksen menetelmänä on autoetnografia, jonka avulla voin tutkia omaa kirjoittamistani. Autoetnografia on menetelmänä melko uusi – tämä on voinut rajoittaa mahdollisuuksia tutkia aihepiiriä aiemmin. Toivon, että tutkimukseni myös innoittaa lisää tutkimusta aiheesta. Nostan tutkimukseni johtopäätösten yhteydessä ajatuksia jatkotutkimusaiheiksi.

---

² Kurssi KIKA4001

2 TUTKIMUSAINEISTO JA -MENETELMÄ

2.1 Autoetnografia menetelmänä

Käytän tutkimusmenetelmänä autoetnografiaa. Autoetnografia määritellään menetelmänä, jossa analysoidaan henkilökohtaisia kokemuksia, tavoitteena ymmärtää paremmin laajempia kulttuurisia ilmiöitä. Autoetnografiassa tunnistetaan ja hyväksytään, että henkilökohtainen kokemus vaikuttaa tutkimusprosessiin ja että menetelmään liittyy subjektiivisuutta. Se on toivottavaakin – autoetnografiassa tutkija on aktiivinen toimija tutkimuksessa, ei perinteisen koulukunnan objektiivinen, ulkopuolinen tarkkailija. (Adams ym., 2015; Puusa & Juuti, 2020; Tienari & Kiriakos, 2020.)

Kuten myös tutkimuksen aihepiirin valinnassa, halusin myös menetelmän valinnassa voittaa ennakkoluulojani. Vaikka ensin vierastin menetelmää, jossa tutkija tutkii itse itseään, halusin ottaa tämän uuden menetelmän omakohtaiseen käyttöön. Autoetnografia tuntui alun kipuilun jälkeen mielenkiintoiselta ja mielekkäältä tavalta tutkia kirjoittamista hyvin käytännönläheisesti. Pääsin tutkimuksen aikana kehittämään omaa tekstiäni sekä oppimaan kirjoittajana.

Kvalitatiiviset eli laadulliset tutkimusmenetelmät sopivat vähän tunnettuihin aiheisiin, joista ei ole laajaa aineistoa saatavilla. Laadullinen tutkimus keskittyy tutkittavien henkilöiden näkökulmaan. Suuren tietomassan analysoinnin sijaan sen tehtävänä on löytää eroja, eikä häivyttää niitä. Kvalitatiivisessa tutkimus on induktiivista, aineistolähtöistä, ja menetelmä kehittyy tutkimuksen kuluessa. (Puusa & Juuti, 2020). Laadullinen tutkimus sopii valitsemaani tutkimuskohteeseen, sillä ilmiö on vähän tutkittu ja siitä on vaikea löytää tietoa muilla keinoin.

2.2 Empiirisen aineiston kerääminen

Ääneen lukeminen määritellään tässä tutkimuksessa oman tekstin ääneen lukemisena itsekseen, omassa tilassa, ilman yleisöä. Oma teksti on tässä tutkimuksessa kesken-eräinen fiktiivinen proosateksti, romaanin käsikirjoitus. Kirjoittaminen ja kirjoitusprosessi määritellään tavoitteellisena kirjoittamisena, jonka tarkoituksena on tuottaa jokin tuotos, tässä kaunokirjallinen teos.

Olen työstänyt romaanin käsikirjoitusta Jyväskylän yliopiston kirjoittamisen kursseilla ja muokannut sitä palauteen perusteella. Tutkimuksen alkaessa tekstiä oli yhteensä noin 120 sivua. Luin ääneen käsikirjoitukseni ensimmäisen osan, joka on laajuudeltaan 11 lukua ja 32 sivua.

Ääneen luetun tekstin nauhoitukseen käytin Microsoft Teams-sovellusta, jossa on mukana litterointitoiminto ("transcription"). Luin tekstin kappale tai vuorosana kerrallaan. Jokaisen luetun osion jälkeen merkitsin sanallisesti kommentin alkamisen sanalla "kommentti", jonka jälkeen äänitin kommentin ja se tuli osaksi samaa litterointia. Tein tutkimuksen äänitykset kolmena päivänä, noin tunnin mittaisina jaksoina. Ääninauhaa syntyi siis noin kolmen tunnin verran.

Aineiston yksikkönä on kommentti. Kopioin litteroidun tekstin ensin Microsoft Word-tiedostoon, jossa kirjoitin sen puhtaaksi. Poimin esiin kaikki kommentit sekä ne käsikirjoituksen katkelmat, joihin kommentit viittasivat. Poistin tekstistä ne osat, joihin ei ollut tullut kommentteja, sekä Teams-ohjelman tekniset merkinnät. Tässä vaiheessa tekstiä oli 39 sivua. Lopuksi kopioin tiedot Microsoft Exceliin, jonka ensimmäisessä sarakkeessa oli tekstikatkelmat ja toisessa sarakkeessa niihin viittaavat kommentit. Jokainen yksittäinen kommentti oli omalla rivillään, vaikka ne saattoivat koskea samaa tekstikatkelmaa. Kirjasin yhteensä 448 kommenttia.

2.3 Aineiston sisällönanalyysi

Keräysvaiheen jälkeen aineisto koostui kvalitatiivisen aineiston kommenteista. Analyysimenetelmäksi valitsin temaattisen sisällönanalyysin. Käytin luokitteluun Gioia-menetelmää, jonka tavoitteena on luoda kvalitatiivista täsmällisyyttä ("qualitative rigor") induktiiviseen tutkimukseen. Se on tarkoitettu systemaattiseksi tavaksi lähestyä uuden konseptin luomista ja teorian määrittelemistä kvalitatiivisen aineiston pohjalta. (Gioia ym., 2013.)

Gioia-menetelmässä Excel-muotoon kirjatut kommentit merkitään ensimmäisessä luokittelussa koodeilla. Koodit merkitään eri väreillä Excel-tiedostoon. Samankaltaisuuksien havainnoinnin avulla koodit järjestetään toisessa luokittelussa

teemoiksi. Teemat vielä yhdistetään kolmannessa luokittelussa ylätasoon ulottuvuudeksi. Tuloksena on tietorakenne, joka kuvaa analyysiprosessia ja jonka avulla pyritään vastaamaan tutkimuskysymyksiin.

Tutkimusprosessin yhteenveto on kuvattu liitteessä (Liite 1).

2.4 Menetelmän luotettavuuden pohdinta

Autoetnografia on hieno tapa päästä lähelle tutkijan subjektiivista kokemusta alueella, josta ei ole paljon aikaisempaa tutkimusta. Autoetnografian huono puoli on se, että tutkijan on vaikea päästä ulos oman suurennuslasinsa alta. Tutkija on itse myös tutkittava ja tuottaa itse tutkimuksen aineiston.

Tavoitteeni oli tehdä huomioistani sisällönanalyysia, jaotella huomioita ryhmiin ja tunnistaa tärkeimmät ilmiöt. Tutkimusta suunnitellessani toivoin löytäväni analyysivaiheeseen kvalitatiivisen menetelmän, joka auttaisi etäännyttämään muistiinpanoni nimenomaan aineistoksi, sen sijaan että se tuntuisi omalta tuotokselta. Löysin Gioia-menetelmästä juuri tähän tarkoitukseen sopivan työkalun, joka antaa systemaattisen tavan tarkastella aineistoa etäämmältä ulkopuolisen silmin.

Autoetnografiassa voidaan tutkia aineistoa, joka on luotu ennen tutkimuksen suunnittelua. Toisaalta menetelmällä voidaan myös tutkia aineistoa, joka luodaan osana autoetnografista prosessia. Tutkimukseni on luonteeltaan jälkimmäinen: tutkimuksen kohteena ovat kommentit, jotka olen kirjannut ollessani jo tietoinen tutkimuksesta ja sen tavoitteista. Tällaisessa kontekstissa on luotettavampaa, että havainnot tehdään ensin, erillään mittaristosta ja määrittelemättä sitä etukäteen. Jos mittariston loisi valmiiksi ennen havaintojen kirjaamista, alkaisi se vähintäänkin alitajuisesti vaikuttaa havaintoihin. Gioia-menetelmä on erittäin sopiva tutkimuksen tilanteeseen, sillä mittaristo (tässä tapauksessa koodaus) luodaan vasta havaintojen jälkeen ja niiden perusteella.

Teemaattista analyysia ja luokittelua kohtaan on kuitenkin esitetty myös kritiikkiä. On tärkeää muistaa, ettei luokittelu itsessään ole vielä analyysia tai tuloksia. Laadukkaassa sisällönanalyysissa luokitteluvaihetta seuraa kattava refleksiivinen analyysi. (Salo U-M, 2015.) Tämä on tärkeä ohjenuora tutkimuksen analyysi- ja johtopäätösvaiheille.

3 TEOREETTINEN TAUSTA

3.1 Ääneen lukeminen kirjoittamisen historiassa

Vuosituhansien aikana tarinat siirtyivät pitkälti suullisessa muodossa sukupolvelta toiselle. Kirjoitustaidon kehittymisen jälkeenkin suuri osa ihmisistä oli yhä lukutaidottomia. Puhuttu kertomus ja ääneen lukeminen ovat luonnollisesti vaikuttaneet kirjallisuuden historiaan sekä nykykirjallisuuden muodostumiseen (Vansina, 1985).

Äänitystekniikoiden myötä syntyi äänikirja, jolloin kirjoitettuja tekstejä pystyi myös kuuntelemaan. Äänikirjat syntyivät ensin tarpeesta palvella erityisesti sokeita ja laajenivat myöhemmin muiden ryhmien käyttöön. Viime vuosina äänikirjan suosio on räjähtänyt, kun niiden tehokas levittäminen on tullut mahdolliseksi internetsovellusten, älylaitteiden ja suoratoistopalveluiden myötä. Äänikirja on sisällöltään tyypillisesti sama kuin painettukin kirja. Lisäelementtinä on, että ääninäyttelijä lukee kirjan tekstin ääneen, jotta se saadaan kuunneltavaan muotoon. Nykyään ääni voi jopa olla tekoälyllä tuotettu. (Rubery, 2016.)

Kirjallisuuden tutkimuksessa on käsitelty monimediaisuutta. Esimerkiksi Mildorf & Kinzel (2016) tutkivat, kuinka ääni ja musiikki voivat tukea tarinankerrontaa. Tässä kontekstissa äänellä tarkoitetaan kuitenkin kirjoitetun tekstin lisäksi äänitettyä materiaalia, eikä itse tekstin ääneen lukemista. Kirjoitetun ja puhutun tekstin eroja ja samankaltaisuuksia ovat tutkineet useat kielentutkijat. Heidän havaintojensa mukaan kirjoitettu ja puhuttu teksti eroavat vain vähän toisistaan. (Chafe, 1982 & 1985; Tannen, 1982; Elbow, 1985).

Kun etsin tietoa ääneen lukemisesta nimenomaan osana kirjoitusprosessia, opin, että keinoa ovat historian saatossa hyödyntäneet monet kirjailijat. Ranskalaisen kirjallisuuden suuri nimi, 1800-luvulla elänyt Flaubert, käytti ääneen lukemista

tärkeänä osana kirjoitusprosessia. Hänen menetelmällään on jopa nimi, "le gueuloir": Flaubert liki huusi tekstinsä ilmoille ja sen myötä arvioi sen toimivuutta. (Petit, 2021.) Brittiläinen Samuel Butler, Flaubertin aikalainen, luki myös omia tekstejään ääneen ja havaitsi sen avulla muutostarpeita. Hän luki ääneen muille sekä myös yksin itsekseen. (Elbow, 2012, s. 219.) Ray Bradbury, 1900-luvun puolivälin sci-fi kirjailija, luki ääneen yleisön edessä kirjoitusprosessin välivaiheena (Megyeri, 1995, s. 74). Tuntuu, että aiempien kirjailijoiden hyväksi toteama menetelmä on nykypäivänä laajalti unohtunut.

3.2 Ääneen lukeminen kirjoittamisen tutkimuksessa

Kattavin löytämäni kirjallisuus ääneen lukemisen merkityksestä kirjoittamiselle ja kirjoittamisprosessille oli lähinnä oppikirja- tai opasmaista (Elbow, 2012; Layne, 2015). Vaikka Elbow (2012) ehdotti muokanneensa teostaan myös tutkimusmaailmaa puhuttelevaksi, oli hänen lähdeluettelonsa pitkälti epätieteellinen. Kirjaa väritti vahvasti oma usko menetelmään, ilman vankkaa teoriapohjaa.

Vertaisarvioituja artikkeleja löytyi vähän. Kokeilin ensin hakutermiä "reading out loud". Tuloksia tuli vasta, kun muokkasin termin muotoon "reading aloud". Kirjallisuutta löytyi ääneen lukemisen hyödyntämisestä oppimisvaikeuksien tutkimisessa ja hoidossa (esim. Thompson & Bushnell, 2009) sekä lukemaan oppimisessa (Santoro et al., 2008). Nämä tutkimusalueet eivät kuitenkaan koske kirjoittamista.

Lähellä tutkimusaihettani on "ääneen ajattelu" eli "thinking aloud" kirjoittamisen kontekstissa. Aihetta on tutkittu antamalla tutkimukseen osallistuville henkilöille kirjoitustehtäviä ja pyytämällä heitä sanoittamaan ääneen kirjoitusprosessiaan (esim. Abdel Latif, 2015; Armengol, 2007). Näiden tutkimusten kohteena oli kuitenkin kokonaan uuden tekstin tuottaminen, eikä olemassaolevan tekstin arviointi tai kehittäminen. Willey & Tanimoto (2015) tutkivat "think-aloud" menetelmällä englanninopettajan tekemiä muutoksia tutkimusabstraktien kieliasuun. Tässä tapauksessa menetelmään ei kuitenkaan kuulunut alkuperäisen tekstin ääneen lukeminen, vaan ainoastaan kommenttien puhuminen ääneen.

Megyeri (1996) käsittelee artikkelissaan oman tekstin ääneen lukemista oppilaan ja oppimisen näkökulmasta. Hänen oman opettajankokemuksensa perusteella ääneen lukeminen on yksi menestyksellisimmistä tekniikoista, joita hän on soveltanut. Hän väittää: "meidän kaikkien täytyy kuulla omaa tekstiämme ymmärtääksemme ja arvostaaksemme kielen soljumista" (s. 74).

Omaa tutkimustani kaikkein lähimpänä oli Blockin (2016) tutkimus, jossa hän tarkastelee tieteellisten artikkelien työstöä ääneen lukemista hyödyntäen. Hän tutkii

artikkelissaan kolmea eri ääneen lukemisen menetelmää. Ensimmäisessä menetelmässä kirjoittaja itse lukee ääneen omaa tekstiään tuutorille. Lukemisen lomassa sekä kirjoittaja että tuutor kommentoivat tekstiä keskustelemalla. Toisessa menetelmässä tuutor lukee tekstiä ääneen ja kommentoi sitä keskustelussa kirjoittajan kanssa. Kolmannessa menetelmässä, nimeltään "point-predict", tuutor lukee tutkimuspaperia ääneen ja kommentoi, miten oli tulkinnut tekstikatkelman ja mitä odottaa siltä seuraavaksi. Block tarkastelee artikkelissaan kommenttien laatua, tekee niistä luokitteluja ja vertailee kommenttiluokkien frekvenssejä eri menetelmien välillä.

Blockin tutkimuksessa havaitaan seitsemän erilaista kommenttien aihepiiriä ("issue"): sisältö, perustelu, ennakointi, järjestely, ilmaisujen epäloogisuus, viittaus-tekniikka, oikeinkirjoitus ja kielioppi (s. 39-40). Hän tiivistää ne kolmeen teemaan: lausetason, sisältöön liittyviin sekä jäsentelyyn liittyviin muutosehdotuksiin (s. 42). Kun kirjoittaja luki tekstinsä itse ääneen, olivat paikalliset ja laajemmat huomiot keskenään tasapainossa. Tuutorin lukiessa paikalliset ehdotukset painottuivat, kun taas "point-predict"-menetelmällä laajat huomiot olivat yleisempiä (s. 45).

Mainitsen vielä, että en tutustunut Blockin luokitteluun ennen omaa teemaattista analyysivaihetta, joten se ei päässyt vaikuttamaan tekemääni luokitteluun.

4 SISÄLLÖNANALYYSI

Aineistoni koostuu oman proosatekstin ääneen lukemisen pohjalta nousseista kommentteista. Tutkimuksen kohteena on romaanikäsikirjoitukseni ensimmäiset 32 sivua. Ääneen lukemisen myötä kirjasin tekstistä yhteensä 448 kommenttia. Tuotin siis keskimäärin 14 kommenttia per sivu. Luokittelin kommentit koodeihin, teemoihin ja ulottuvuuksiin. Olin analyysin tuoksinassa erittäin tyytyväinen mielestäni selkeästi esiin tuleviin luokitteluihin. Tarkasteltuani niitä uudelleen tulin kuitenkin toisiin ajatuksiin. Samojen koodien ja teemojen alla oli tekstin kehityksen kannalta merkitykseltään hyvin erilaisia kommentteja. Päätin näin ollen tehdä luokitteluharjoituksen uudelleen. Molemmat luokittelut herättivät kiinnostavia ajatuksia, ja pidän tärkeänä esitellä ne molemmat.

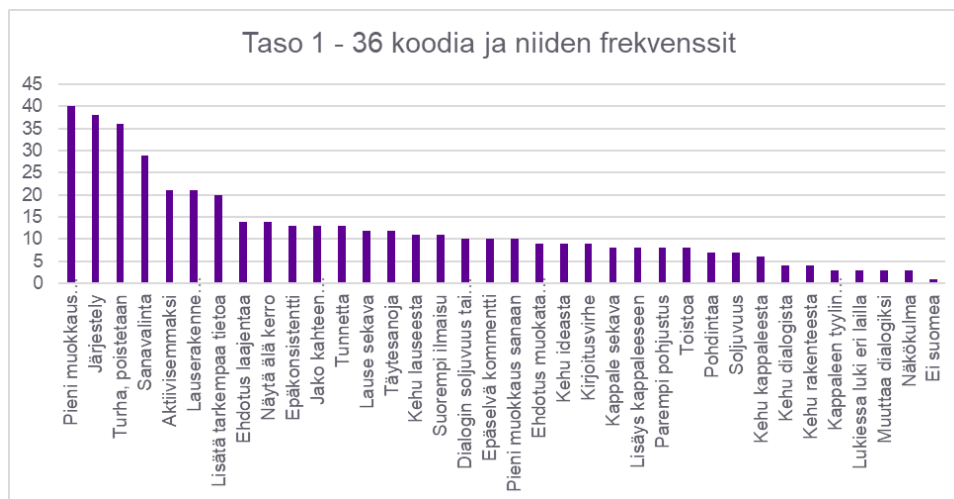
4.1 Ensimmäinen luokittelu

Aloitin luokittelun merkitsemällä Excel-muotoon kirjatut kommentit koodeilla. Etenin kommentti kerrallaan ja otsikoin koodit mieleen tulevilla ilmaisuilla. Tässä poikkesin varsinaisesta Gioia-menetelmästä, jossa ensimmäinen vaihe tyypillisesti tehdään värikoodeilla. Välillä en muistanut, mitä ilmaisua olin käyttänyt koodina, joten valitsin uuden mieleen tulevan ilmaisun. Tällä tavalla päädyin kirjaamaan 120 erilaista koodia. Niiden joukossa oli hyvin paljon synonyymisia ilmaisuja, joten melko helposti koodit supistuivat 57 :ään. Tästä vielä tiivistin ja pohdin koodien tasoa – abstrahoidako enemmän vai tuodako yksityiskohtaisempia eroja esiin koodien välillä.

Excel oli erinomainen työkalu kommenttien käsittelyyn. Jo kirjaamiani koodeja oli helppo tarkastella Pivot Tablella, jonka avulla sain myös tietoa siitä, kuinka monta yksilöä kunkin koodin alla oli. Jos koodin alla oli vain muutamia kommentteja, vaativat ne todennäköisesti yhdistämistä. Excelin näkymässä minun oli helppo tunnistaa samantyyppiset koodit ja korvata ne yhdellä ilmaisulla (esimerkiksi

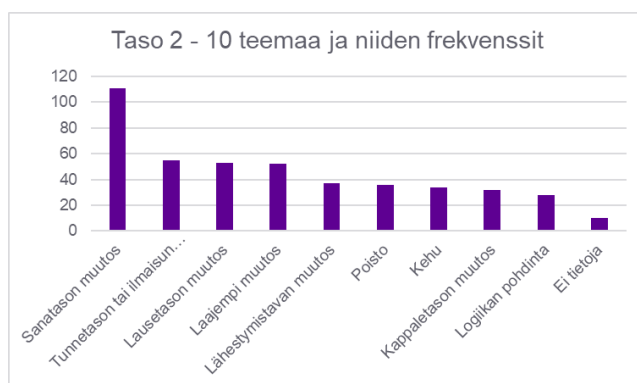
yhdistin koodit *Muutos kappaleeseen* ja *Muokkaus kappaleeseen* saman koodin alle). Suodatoin yhden koodin alle merkityt kommentit yhteen näkymään, jolloin pystyin tarkistamaan niiden yhteneväisyyden. Tarkastelin myös laajalta tuntuvien koodejen kommentteja ja arvioin, pitäisikö ne vielä jakaa alaryhmiin. Lisäksi otin tarkasteluun lähellä toisiaan olevia koodeja ja harkitsin, pitäisikö ne yhdistää.

Merkitsin lopulliset koodit jokaiselle kommentille tiedoston kolmanneksi sarakkeeksi. Erillisiä koodeja on ensimmäisessä luokittelussa 36 kappaletta (Kuvio 1).

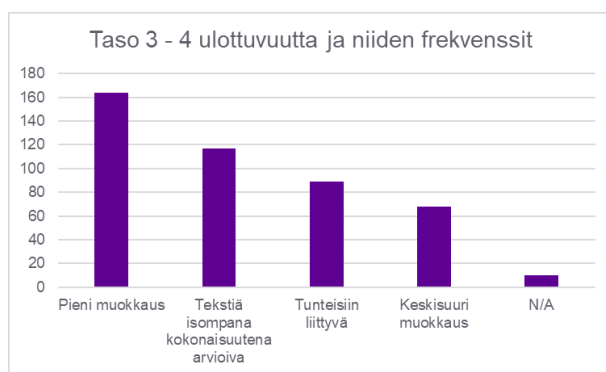

KUVIO 1 Luokittelu koodeihin (1. luokittelu, taso 1)

Toisessa vaiheessa järjestin koodit teemoiksi (neljäs sarake). Teemojen luokittelu tapahtui hyvin samalla lailla kuin koodienkin yhdistäminen. Havainnoin samankaltaisuuksia ja mietin koodeja yhdistäviä tekijöitä. Otin tarkasteluun yhteen näkymään koodeja, jotka tuntuivat olevan lähellä toisiaan, ja mietin, mikä teema voisi kuvata niitä kokonaisuutena. Kolmannessa luokittelussa yhdistin teemat ylätason ulottuvuuksiksi (viides sarake). Lopulta koostin koodeista kymmenen teemaa (Kuvio 2) ja neljä ulottuvuutta (Kuvio 3).

KUVIO 2 Luokittelu teemoihin (1. luokittelu, taso 2)

KUVIO 3 Luokittelu ulottuvuuksiin (1. luokittelu, taso 3)

Kuudenneksi sarakkeeksi lisäsin vielä esimerkkisarakkeen, johon poimin muutaman kuvaavan esimerkin kustakin koodista. Tuloksena on tietorakenne, joka kuvaa analyysiprosessia ja jolla pyritään vastaamaan tutkimuskysymyksiin (Liite 2).

Tietorakenteen avulla voidaan havaita, että vallitseva kommenttien tyyppi on pienet muokausehdotukset. Näihin lukeutuvat esimerkiksi muutokset sanamuotoihin tai sanavalintoihin. Pienten kommenttien joukossa on myös kirjoitusvirheet. On luonnollista, että tällaisia kommentteja tulee paljon erityisesti, kun käsikirjoitus ei ole vielä viimeistelty.

Keskisuuria muokkaustarpeita on yllättävän vähän. Kommentit painottuivat selkeästi joko pieniin tai laajempiin muutosehdotuksiin. Keskisuuret muutosehdotukset olivat puoliksi poistoja, puoliksi kappaleason muutoksia.

Olin yllättynyt, että laajoja, tekstiä suurempana kokonaisuutena arvioivia huomioita oli niin paljon. Oli mielekästä huomata, että ääneen lukemisen myötä havaitsi myös laajempia muutostarpeita, eivätkä huomiot keskittyneet vain paikallisesti ääneen luettuun lauseeseen. Tähän vaikuttaa varmasti se, että käsikirjoitus on minulle hyvin tuttu ja pystyn helposti ottamaan kantaa esimerkiksi jäsentelyyn. Tein myös paljon ehdotuksia tekstin laajentamiseksi, joka saattaa kertoa myös käsikirjoituksen keskeneräisyydestä.

Näen luokittelun suurimpana antina sen, että tunteisiin liittyviä kommentteja oli niin runsaasti. Minusta tuntui, että ääneen lukemalla pääsin hyvin käsiksi tunnetiloihin. Huomasin myös, milloin tunteita ei oltu kuvattu riittävästi. Olin myös erittäin iloinen huomattessani, että noin kolmasosa tunteisiin liittyvistä kommentteista oli kehuja. Positiivinen palaute on tärkeä näkökulma kirjoittamisessa ja kirjoittamisen opiskelussa: myös itselleen on tärkeää antaa hyvää palautetta.

Tunteisiin liittyvä ulottuvuus on kuitenkin muiden teknisempien ulottuvuuksien joukossa eriluonteinen. Tämän kategorian kommentit olisi vaihtoehtoisesti voinut myös jakaa pieniin, keskisuuriin ja laajempiin muutoksiin. Toisaalta tunteiden esiintuominen tuntui minusta hyvin tärkeältä teemalta. Se myös innoitti minua tekemään toiseen luokittelukierroksen.

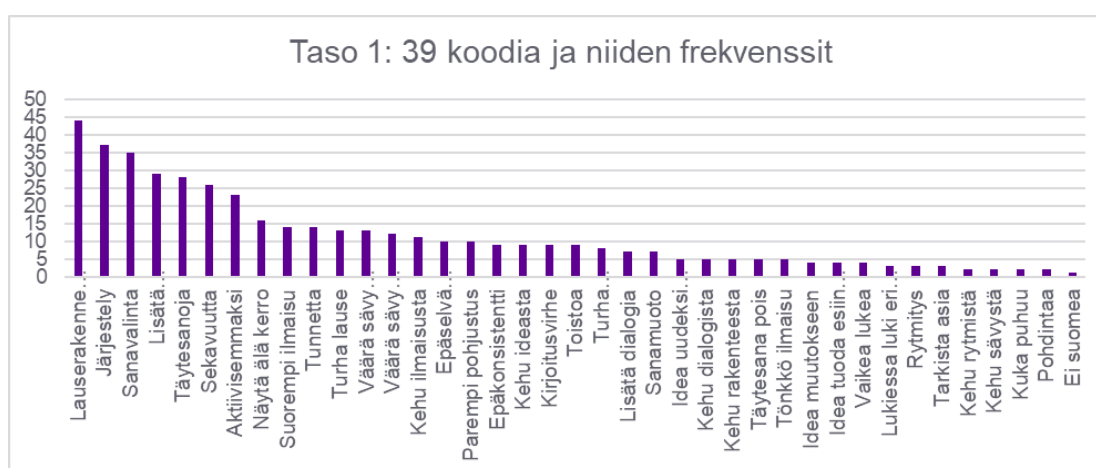
Pienten muokkausehdotusten joukossa oli tekstin kehityksen kannalta merkitykseltään hyvin erilaisia kommentteja. Kirjoitusvirhe on hyvin tekninen muokkaus, kun taas sanavalinta vaikuttaa tekstin sävyyn. Ensimmäinen jaottelu alkoi tuntua hyvin ulkokohtaiselta, pinnalliselta sekä tekniseltä tavalta arvioida muutoksia. Mielessäni kummittelivat kommenttien ilmaiset kuten ”tönkkö lause”, ”ei solju” jne., jotka eivät tulleet tässä luokittelussa mielestäni tarpeeksi esiin.

4.2 Toinen luokittelu

Päätin tehdä luokittelun uudelleen aloittamalla eri kulmasta, painottaen ehdotettavan muutoksen luonnetta tai tarkoitusperää. Tällä lähestymistavalla uskon, että ääneen lukemisesta menetelmänä saa nimenomaan kirjoittamiseen ja kirjoittamisen opiskeluun hyödyllisempää ja havainnollisempaa tietoa.

Arvioin uudelleen ensimmäisen luokittelun koodauksen tarkkuutta ja pohdin, voisiko koodeilla kertoa enemmän. Toisen ja kolmannen tason loin kokonaan uudelleen. Oli mukava huomata, kuinka luonnollisesti toinenkin luokittelu muodostui. Löysin myös Excelissä tehokkaampia toimintatapoja: pivot table-kaavioiden luomisen sijaan käytin lähes yksinomaan suodattimia. Suodattaminen mahdollisti rinnakkaisien ja samantyyppisten koodien silmäilyn, pienempien koodien yhdistelyn, sekä lopulta teemoittelun. Teemoja oli jo sen verran vähän, että otsikoiden perusteella oli helppoa ja luontevaa lähteä hahmottelemaan kolmannen tason ulottuvuuksia.

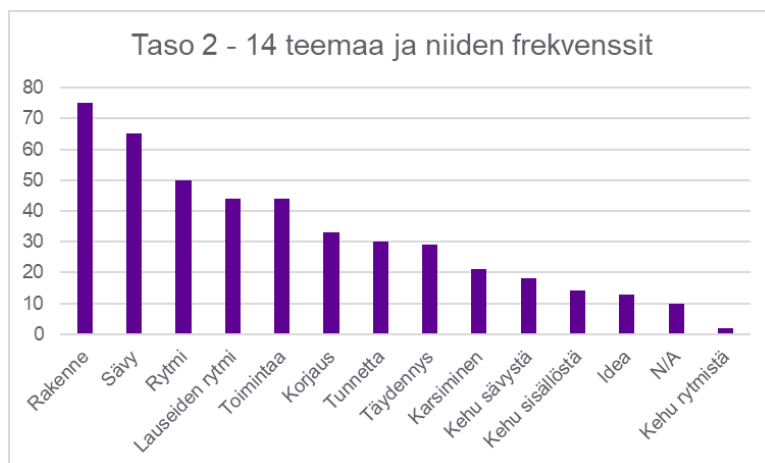
Ensimmäisen tason koodeja on uudessa luokittelussa 39, eli niiden määrä nousi hieman. (Kuvio 4)

KUVIO 4 Luokittelu koodeihin (2. luokittelu, taso 1)

Toisen tason teemoja on 14, eli niidenkin määrä kasvoi. Teemat tuntuivat silti toisistaan selkeästi erillisiltä. Muutosten vaikutuspiirin ja kokoluokan sijaan teemoissa esiintyvät esimerkiksi rytmi, toiminta ja sävy. Minusta tuntui, että pääsin pureutumaan paljon lähemmäs tekstin kehittämisen ulottuvuuksia kuin ensimmäisellä luokittelukierroksella. (Kuvio 5)

KUVIO 5 Luokittelu teemoihin (2. luokittelu, taso 2)

Kolmannen tason ulottuvuuksia on viisi, yksi enemmän kuin ensimmäisellä luokittelukierroksella. Jokaisessa ulottuvuudessa erottui oma henki ja kirjoittamisen kehittämisen kulma. Kommentit myös jakautuivat melko tasaisesti ulottuvuuksien välille. Näin ollen kukin ulottuvuusista on tasaväkinen elementti kommenttien määrällä mitattuna. (Kuvio 6)

KUVIO 6 Luokittelu ulottuvuuksiin (2. luokittelu, taso 3)

Luokittelussa syntyi tietorakenne esimerkkeineen, joka on esitelty liitteessä (Liite 3).

4.3 Teorettinen viitekehys

Löysin kirjallisuudesta Blockin (2016) tutkimuksen, joka oli hyvin lähellä omaa tutkimusaiheuttani. Päätin vertailla omia tuloksiani siihen. Blockin jaottelu kommenttiluokkiin sekä kommenttien frekvenssit on esitelty liitteessä. Tein laskelman Blockin luvuista myös itse käyttämälläni laskutavalla, jotta se yhtenäisi tämän tutkimuksen kanssa. (Liite 4.)

Block tutkii tieteellisten tutkimuspaperien lukemista ääneen, eli hän käsittelee eri tekstilajia kuin tämä tutkimus. Block tutkii myös useampaa ääneen lukemisen menetelmää. Yhdessä niistä kirjoittaja lukee itse tekstinsä ääneen, mutta tuutor on paikalla yleisönä, ja kommentit on nauhoitettu kirjoittajan ja tuutorin välisestä dialogista. Blockin tutkimuksessa siis itsekseen ääneen lukeminen ja kommenttien nauhoittaminen ei ole mukana menetelmänä. Kommenttien lukumäärä per menetelmä on samankaltainen omaan tutkimukseeni verrattuna, kun otetaan mukaan myös tuutorien kommentit. Kun Blockin tutkimuksesta valitaan vain kirjoittajan omat kommentit, joukko suppenee. Tarkastelen kuitenkin myös tätä vertailua, sillä sen konteksti on lähinnä omaa tutkimustani.

Blockin jaottelu muistuttaa enemmän tämän tutkimuksen ensimmäistä luokittelua. Hänellä esiintyy samankaltaisia teemoja kuten sisältö, oikeinkirjoitus ja kielioppi, järjestely, ilmaisujen epäloogisuus. Viittaustekniikka on ominainen erityisesti hänen tutkimalleen tieteelliselle kirjoittamiselle ja puuttuu luonnollisesti omasta luokittelustani, jossa kommentoidaan proosaa.

Block jakaa kommentit neljään teemaan tai ulottuvuuteen: 1) Lausetaso tai muotoilu 2) Sisältö tai perustelu 3) Järjestely tai ennakointi 4) Muu (sis. Epäselvät) (s. 42). Tämän tutkimuksen ensimmäisestä luokittelusta näiden voidaan katsoa vastaavan 1) Pieniä muokkauksia 2) Keskisuuria muokkauksia 3) Tekstiä isompana kokonaisuutena arvioivaa. Tämän tutkimuksen ulottuvuus "Tunteisiin liittyvät" voisi jakaa luokkiin 2 ja 3. On kiinnostavaa huomata, että sekä tässä tutkimuksessa että Blockin tutkimuksessa pienet muutokset, eli lausetason ja muotoilun kommentit, korostuu suurimpana ryhmänä. Tämä ryhmä painottuu Blockin tutkimuksessa erityisesti silloin, kun tuutor lukee tekstin ääneen ja lasketaan molempien kommentit, tai kun kirjoittaja kommentoi itse omaa tekstiään ja lasketaan vain hänen omat huomionsa.

Kiinnitin huomiota siihen, että Blockin tutkimuksessa ei nostettu esiin lainkaan positiivisia huomioita – päinvastoin huomioita luonnehditaan sanalla "issue" (esim. s. 39), eli vapaasti käännettynä "ongelma". Tutkimuksen kontekstina oli kirjoittajan ja tuutorin välinen keskustelu, mikä saattaa ohjata keskustelua korjauksiin ja muutoksiin. Toivon kuitenkin, että tällaisissakin tilanteissa mentäisiin yhä enemmän kohti keskusteluvampaa palautetilannetta "kritiikin" sijaan, jolloin myös kehuilla ja positiivisilla huomioilla on erittäin tärkeä, eteenpäin kannustava rooli.

Blockin käsittelyssä jää uupumaan tämän tutkimuksen toisen luokittelun ulottuvuudet. Syynä voi olla jälleen tekstilaji, joka on tieteellinen asiateksti proosatekstin sijaan. Olisi kuitenkin mielenkiintoista nähdä Blockin data jaoteltuna tämän tutkimuksen toisen luokittelun ulottuvuuksiin. Olisi kiinnostavaa nähdä, kuinka enemmän proosallisina pidetyt elementit ilmenisivät asiatekstin kehittämisessä.

Tunteisiin liittyvät huomiot sekä positiiviset huomiot tuntuivat kaikista merkittävimmiltä asioilta tämän tutkimuksen ensimmäisessä luokittelussa, joka myös toimi kimmokkeena tutkimukseni toiselle luokittelulle. Magyari (1995) kertoo artikkelissaan havainneensa, että kun opiskelijat lukevat tekstejään ääneen, se lisää omistajuuden ja ylpeyden tunteita tekstistä. Tämä on ainoa löytämäni artikkeli, jossa kuvattiin selkeästi positiivista onnistumisen kokemusta ääneen lukemisen kautta.

Anne-Mari Rautiainen havaitsi väitöskirjassaan (2023) kirjoittamisen tuoman nautinnon sekä hyvien tuntemusten merkityksen kirjoittajana kehittymisessä. Hänen oppimispäiväkirjoista koostuvassa aineistossaan (2016) on huomattavasti enemmän myönteisiä kuin kielteisiä huomioita (2023, s. 115). Myönteiset tunteet liittyivät sekä kirjoitusprosessiin että kirjoittamisen oppimiseen. Myönteiset tunnekokemukset vaikuttavat motivaatioon sekä itsesäätelytietoon, eli ovat hyvin tärkeitä oppimisen ajureita ja vaikuttavat kirjoittajana kasvamiseen (s. 127-129). On hienoa huomata, kuinka tärkeään rooliin tunteet ja keuhut nousivat myös omassa tutkimuksessani. Koska ääneen lukeminen nostaa esiin myös positiivisia tuntemuksia, se näyttäisi tukevan hyvin kirjoittajana kehittymistä ja oppimista.

Rautiainen (2023) havaitsi myös, että iloa ilmaistiin päiväkirjamerkinnöissä yllättävän usein kehollisena kokemuksena. Ääneen lukeminen on paljon enemmän kehollinen prosessi (suun, kielen ja kasvojen liikkeet sekä äänihuulten värähtely) kuin hiljaa itsekseen lukeminen. Tunteiden ja kehollisuuden yhteyden takia on mielenkiintoista pohtia, auttoiko ääneen lukeminen menetelmänä nostamaan esiin tunteita ja onnistumisia käsitteleviä kommentteja.

5 POHDINTA

5.1 Huomiot ääneen lukemisen avulla

Tein ääneen lukemisen avulla hyvin monipuolisia huomioita. Teemat vaihtelivat rytmillisistä rakenteellisiin, sekä laajemmista ideoista ja ehdotuksista yksityiskohtaisiin korjausehdotuksiin.

Ensimmäisestä luokittelusta löytyi yhtymäkohtia Blockin (2016) tutkimuksen tuloksiin. Oli mielenkiintoista havaita, että kommentit jakaantuivat samantapaisesti sekä asia- että proosatekstin konteksteissa. Ääneen lukeminen auttoi molemmissa havaitsemaan sekä paikallisia että laajoja huomioita.

Tämän tutkimuksen ensimmäisessä luokittelussa nousi merkittävimpana havaintona esiin tunteisiin liittyvät kommentit sekä positiiviset, kehuvat kommentit. Blockin luokittelusta ei mainittu lainkaan positiivisia huomioita, vaan tekstistä havaittiin ”ongelmia”. Oman tutkimukseni perusteella katson, että ääneen lukeminen etäännytti tekstin niin, että myös rakentavan palautteen antaminen itselle oli mahdollista, kuten sitä antaisi myös muille.

Olin todella tyytyväinen siihen, että tein kommenttien luokittelun kahdesti. Toisesta luokittelusta nousi esiin tärkeitä proosallisia elementtejä ja tasoja: kertomus, kerronta, rytmi ja sävy. Ääneen lukeminen auttoi tasapuolisesti tunnistamaan kaikkia näitä elementtejä, sekä myös teknisempiä korjausehdotuksia. Toisessa luokittelussa pääsin paljon lähemmäs kirjoittamisen erityispiirteitä ja kirjoittamisen opiskelussa tärkeitä näkökulmia.

Tekniset korjausehdotukset tai **Muokkaukset**, kuten sitä kutsun toisen luokittelun ulottuvuuksissa, kuuluu tietysti asiaan kirjoitusprosessissa. On hyvä huomata, että ääneen lukeminen soveltuu myös tällaisten seikkojen havainnointiin. Paljon

mielenkiintoisempaa tekstin kehittymisen kannalta ovat kuitenkin toisen luokittelun muut ulottuvuudet.

Olin erityisen tyytyväinen ideoihin, joiden tarkoitus oli kehittää tarinaa eteenpäin. Olin yllättynyt, että aloin välittömästi luettuani puhua ääneen kehitysehdotuksia, jotka olivat täysin uusia. Joukossa oli myös positiivisen kannustavia kommentteja. Esimerkkejä **Tarinan kehittämisen** ulottuvuudesta:

Se Susanna voisi olla esimerkiksi passiivinen. Epäkiinnostavan löysä. Mä näen sen Susannan käytöksen enemmän sellaisena. Tämä nykyinen on aika tämmöinen teatraalinen kuvaus. (Koodi : Idea tuoda esiin henkilöiden luonnetta)

Se epävarmuus on se tärkein ja sen voisi liittää niihin aiempiin epävarmuuksiin. Eli siirtää tämä. (Koodi : Järjestely)

Voisi vähän paremminkin vielä pohjustaa, että Astalla syyllinen olo, että se on varmasti mokannut tän tärkeän asiakkaan kanssa. Eikä se ollenkaan tiedä mistä on kyse. (Koodi : Parempi pohjustus)

Sitten ehkä jotain niistä ystävistä. Ne päätti järjestää jotkut hienot juhlat ja laitettiin jotkut hienot mekot. (Koodi : Idea uudeksi tapahtumaksi)

Toi oli hyvä toi Garuda ja lento. (Koodi : Kehu ideasta)

Olin todella iloinen myös kerronnan kehittämiseen liittyvistä kommentteista. Pystyin havaitsemaan kohtia, missä kerronta ei toiminut, ja kuvaamaan ne uudelleen ilmaisuvoimaisemmin. Esimerkkejä **Kerronnan kehittämisen** ulottuvuuden kommentteista:

"Nokkosten yli hän hyppäsi" on outo. Mieluummin niin kun jotenkin pidemmin, että Asta tiesi missä kohtaa piti hypätä nokkosten yli. Josta tulisi ilmi, että se on tuttu metsä. Tai sitten joku tämmöinen niinku lista, että hyppy nokkosten yli ja puikkelehtiminen runkojen ohi. Voisi ilmentää sitä, että hän tiesi ne liikkeet mitä siellä pitää tehdä siellä metsässä. (Koodi : Aktiivisemmaksi)

Tää alku ei toimi yhtään. Siinä käytetään lauseita siihen, että kerrotaan mitä Asta ohittaa. Siinä pitäisi ehkä pikemminkin olla joku lista. Että taakse jäi kauha ja uuni, josta hän oli saanut palovammat ja roskis, jonka poljin oli rikki ja Pertsä joka haisi savulle ja Marko joka kaivoi nenää. Jotenkin mielenkiintoisemmin. (Koodi : Aktiivisemmaksi)

Sitten tää, että mielen valtasi ilkikuruisuus. Se on parempi, että sitä ei sano suoraan. Mieluummin ehkä näyttää jotain ilmettä tai että hän palasi takaisin. Ja teki sitten nää toimet. (Koodi : Näytä älä kerro)

Tarinan kehittämisen ja kerronnan kehittämisen ulottuvuudet tuntuivat mielestäni toisilleen läheisiltä. Edellä mainitut keskittyivät enemmän tapahtumien lisäämiseen tai järjestämiseen, jäljellä mainitut taas kerronnan luonteeseen tai tyyliin.

Olin yllättynyt ja tyytyväinen siitä, että tein niin paljon rytmiin ja sävyyn liittyviä huomioita. Uskalsin tällaista toivoakin, sillä intuitiivisesti ääneen lukemisessa rytmi tulee selkeämmin esiin. Uskon, että osa näistä kommentteista on sellaisia, joita en olisi havainnut ilman ääneen lukemisen menetelmää (esim. koodit "Vaikea lukea")

ja "Lukiessa luki eri tavalla"). Esimerkkejä **Rytmin kehittämisen** ulottuvuuden kommenteista:

Kun öljy virtasi "valtoimenaan" - joku sana tähän loppuun tarvitaan. (Koodi: Täytesanoja)

En osannut lukea, että se on tikapuita pitkin eli pitkin sana pois. (Koodi: Vaikea lukea)

Mä lukiessa korjaan sen "oli jo". (Koodi: Lukiessa luki eri tavalla)

Sävy tuli myös hyvin esiin lukiessa. Teksti tuntui välillä esimerkiksi teennäiseltä. Äänen lukiessa pystyi ikään kuin testaamaan, "sopiiko se suuhun". Esimerkkejä **Sävyn kehittämisen** ulottuvuuden kommenteista:

Asiakaspalvelutilanne on aika nykyaikainen sana. Joku muu. (Koodi: Sanavalinta)

Itsepäisyys voisi jäädä pois. Se on ehkä teennäinen. Ja kuka sanoisi nuorena sellaista kun haluaa työn, ei itsestään sanoisi mitään moitetta. Että uskottava. (Koodi: Väärä sävy dialogissa)

Ei ehkä tällainen humoristinen juttu. (Koodi: Väärä sävy kerronnassa)

« Asta oli ymmällään. » Jotain muuta tää oli töksähtelevää. (Koodi: Tönkkö ilmaisu)

5.2 Reflektiot lukemisprosessin jälkeen

Äänen lukemisesta, kommentoinnista sekä tutkimuksen tekemisestä syntyi laajempi reflektioprosessi. Huomaan suhtautuvani tekstiini ennen kaikkea positiivisemmin.

Oli ilo huomata, että tein huomioita paljon, spontaanisti ja nopeasti. Ehkä tämä on myös persoonakysymys. Voin ainakin todeta, että tämä menetelmä sopi minulle erinomaisesti. Minulle on luonteenomaista tehdä nopeita päätelmiä ja tuottaa paljon tekstiä ja kommentteja. Ilokseni huomasin, että joukossa oli paljon uusia luovia kehityshioita, jotka antavat positiivista energiaa jatkaa tekstin työstöä. Mekaanisempi korjaustyö kuuluu asiaan, mutta ei niinkään toimi innoittajana.

Huomasin, että mielialani tai vireystilani saattoivat vaikuttaa siihen, kuinka luovia tai teknisiä kommenttini olivat. Huomasin myös, että kun olin väsyneempi, litterointi oli huonompilaatuinen. Luultavasti en silloin artikuloinut yhtä selkeästi, sillä litteroitu teksti oli välillä hyvin vaikeaselkoista, kun taas toisilla litterointikerroilla teksti oli lähes virheetöntä. Seuraavilla kerroilla pyrkisin vähentämään tällaista vaihtelua lisäämällä äänityskertoja ja ajoittamalla ne parempaan vireystilaan.

Prosessin jälkeen minulla oli tunne, että pääsin erittäin hyvin lähestymään tekstiäni tauon jälkeen. Koin, että tunnistin tekstistä osat, jotka eivät toimineet hyvin. Muutamia osia lukiessani tunsin jopa pitkästyväni, joka kielii kehittämisen tarpeesta.

Toiset osiot luin hyvin mielelläni ja ne soljuivat nopeasti. Lopullisen tekstin olisi hyvä olla tällaista kauttaaltaan.

Kommenttiprosessin jälkeen minulle jäi tunne, että minulla on hyviä ideoita kehittää tekstiäni eteenpäin. Tunnen tekstini hyvin ja osaan tehdä päätöksiä siitä, mikä siihen sopii ja mikä ei. Minulle jäi myös positiivinen tunne siitä, että tuotan kehitysehdotuksia ääneen lukemalla nopeasti ja tehokkaasti.

Olin kokonaisuutena hyvin tyytyväinen kokemukseen ääneen lukemisesta ja aion ehdottomasti käyttää sitä kirjoitetun tekstin työstämisessä jatkossa. Käytännön muokkaustyössä käyttäisin menetelmää käytännöllisemmin. Todennäköisesti tekisin vain litteroinnin, kirjoittaisin sen puhtaaksi ja sen jälkeen muokkaisin tekstin. Nopein menettely olisi tehdä muokkaukset heti ääneen lukemisen jälkeen, mutta se voisi vaikeuttaa lukemisen rytmiin. Hyvänä kompromissina olisi merkata tekstiin heti kommentoidut kohdat, jolloin litteroidut huomiot on helpompi kohdistaa käsikirjoitukseen.

5.3 Ääneen lukeminen kirjoittamisen työkaluna

Kokemukseni mukaan ääneen lukeminen on kirjoittamiseen erinomainen työkalu ja suosittelen sen käyttöä osana kirjoitusprosessia. Tutkimuksessa käytetyn menetelmän monet työvaiheet kuitenkin tekevät prosessista raskaan. Päivittäisen kirjoittamisen tarpeisiin hyödyntäisin tätä menetelmää kevyemmin.

Omien pohdintojeni perusteella kirjasin muutaman ohjenuoran, joiden hyödyllisyyttä ja paikkansapitävyyttä voi tutkia enemmän jatkotutkimuksessa:

- a) Ääneen lukeminen on monipuolinen työkalu kirjoittamiseen: sen avulla voi löytää sekä paikallisia että laajempia kehityskohteita
- b) Ääneen lukeminen auttaa nostamaan esiin positiivisia asioita tekstissä sekä sen vahvuuksia, joka motivoi työstämään tekstiä eteenpäin
- c) Ääneen lukemisen avulla tunnistaa tarinaan, kerrontaan, rytmiin ja sävyyn liittyviä elementtejä, joten ääneen lukeminen soveltuu erittäin hyvin proosan kirjoittamisen työkaluksi
- d) Ääneen lukeminen on hyödyllinen työkalu etenkin kirjoitusprosessin loppuvaiheessa, jolloin korjattavaa on vähemmän
- e) Jos ääneen lukemista hyödyntää aikaisemmin, huomioissa voi keskittyä esimerkiksi jäsentelyyn, kerrontaan, sävyyn tai rytmiin
- f) Ääneen lukemista ja huomioiden puhumista ääneen voi käyttää keinona käynnistää tauolla ollut kirjoitustyötä tai purkaa kirjoittajan blokkia.

6 PÄÄTÄNTÖ

6.1 Ääneen lukemalla kohti parempaa tekstiä

Tutkimuksessani ääneen lukeminen osoittautui mainioksi työkaluksi kehittää tekstiä. Menetelmän avulla kommentoin tekstiäni monipuolisesti, huomasin positiivisten kommenttien merkityksen, sain itseluottamusta ja innostuin käsikirjoituksen työstämisestä eteenpäin. Koin myös, että tutkimus auttoi minua tuulettamaan käytäntöjäni. Opin tekemään tutkimusta uusin tavoin. Opin kehittämään tekstiäni uusin tavoin.

Tutkimukseni aikana pohdin autoetnografiaan sisäänrakennettua dilemmaa: voiko tutkija tutkia itseään objektiivisesti? Kokemukseni myötä opin, että autoetnografia toimii kirjoittamisen tutkimuksessa hyvin. On vaikea kuvitella menetelmää, jossa pääsisi lähemmäs tekstin kehittämistä, jollei sitten Blockin (2016) tavoin havainnoi muita tekemässä samaa. Kommenttien luonne avautuu varmasti paremmin, kun ne ovat omia, eikä tulkitse toisten huomioita.

Toivoin Gioia-menetelmästä etäännyttäjää, keinoa nähdä teksti enemmän "datana" eikä "omana rakkaana tekstinä". Menetelmän vaatima käsittelytyö auttoi etäännyttämään aineistoa ja havaitsemaan lainalaisuuksia ja teemoja yksittäisten kommenttien välillä. Myös ääneen lukemisen prosessissa pystyin tarkastelemaan tekstiä enemmän ulkopuolisen tavoin. Koen, että on tärkeää päästä kauemmas tekstistään, jotta näkee sen tarvitsemat muutokset.

Teema-analyysin tai sisällönanalyysin sisäänrakennettuna ominaisuutena on, että tutkija itse luo teemat. Tämä antaa mahdollisuuksia luovuuteen ja modernin kvantitatiivisen tutkimuksen mukaisesti kehittää menetelmää tutkimuksen kuluessa. Huomasin prosessin aikana, että luokittelussa voi tehdä monenlaisia valintoja. Lopputuloksena voi olla erilaisia tietorakenteita ja sen pohjalta erilaisia painotuksia

tuloksissa. Tutkimuksen luotettavuuden kannalta pidän hyvänä, että haastoin ensimmäisen luokittelun ja tein luokittelun uudelleen.

Käytin ääneen lukemista myös tämän tutkimusraportin tekstin kehittämisessä. Luin tekstin ääneen sen jälkeen, kun olin kirjoittanut puhtaaksi kaikki luvut opponointia varten. Tein suhteellisen hyvin valmistellusta 22 sivun tekstistä yhteensä 175 huomiota. Uskon, etten olisi huomannut niitä kaikkia ilman ääneen lukemista. Lisäksi tämä selkeästi erilainen työvaihe antoi uuden positiivisen sysäyksen lopullisen version kirjoittamiseen.

Toivon, että tutkimukseni auttaa muistuttamaan kirjoittajayhteisöä ääneen lukemisen mahdollisuuksista tekstin kehittämiseen. Toivon, että voin osaltani innoittaa kirjoittajia ja kirjoittamisen opiskelijoita käyttämään ääneen lukemista työkaluna. Kirjoittamisen opettajat sekä kustannustoimittajat voivat ohjata kirjoittajia lukemaan tekstiään ääneen kirjoitusprosessin osana. Jokainen kirjoittaja voi saada ääneen lukemalla uusia näkökulmia ja ideoita tekstiinsä, sekä itsevarmuutta ja iloa, joiden pohjalta kirjoittamista on helpompi jatkaa.

6.2 Jatkotutkimusmahdollisuudet

Laajemmassa tutkimuksessa voisin tutkia koko käsikirjoituksen. Toisaalta jo nykyinen kommenttien määrä on suuri. Jo nykyinen katkelma sisälsi monenlaisia tekstityyppejä: sekä dialogia että kuvaavia osia. Pohdin, että työmäärään verrattuna tällainen tutkimus luultavasti toisi hyvin vähän lisäystä johtopäätöksiin.

Huomasin tutkimusta tehdessä, että menetelmä voisi olla mielekkäämpi sitten, kun kirjoitusprosessi on jo pidemmällä. Voisin käyttää tutkimuksen menetelmää uudelleen, kun teksti on sisällöltään melkein valmis ja tavoitteena on enää hioa tekstin sujuvuutta ja soljuvuutta. Vaihtoehtoisesti voisin valita uuteen tarkasteluun vain ne luvut, jotka olen työstänyt pidemmälle.

Tutkimuksen empiirisessä osiossa syntyi aineistona äänitteitä, joiden avulla olisi mahdollista päästä myös kuuntelemaan tekstiä ääneen luettuna. Jatkotutkimuksessa voisin kuunnella äänitteet ja tehdä uuden muistiinpanokierroksen. Näin saisin uuden joukon huomioita kontekstissa, jossa kuuntelen itse ääneen lukemani tekstin.

Blockin (2016) tavoin olisi mielenkiintoista vertailla kommenttiluokkien frekvenssejä eri menetelmien välillä. Muina menetelminä voisi olla hiljaa lukeminen ja lukeminen ääneen yleisölle.

Lopuksi, hiukan erilainen jatkotutkimusaihe olisi tarkastella ääneen lukemista työkaluna, kun tavoitteena on erityisesti julkaista teksti kuunneltavassa muodossa eli äänikirjana. Tutkimus avaa monta mahdollisuutta pohtia, kuinka ääneen lukemalla voi tuottaa parempaa tekstiä.

LÄHTEET

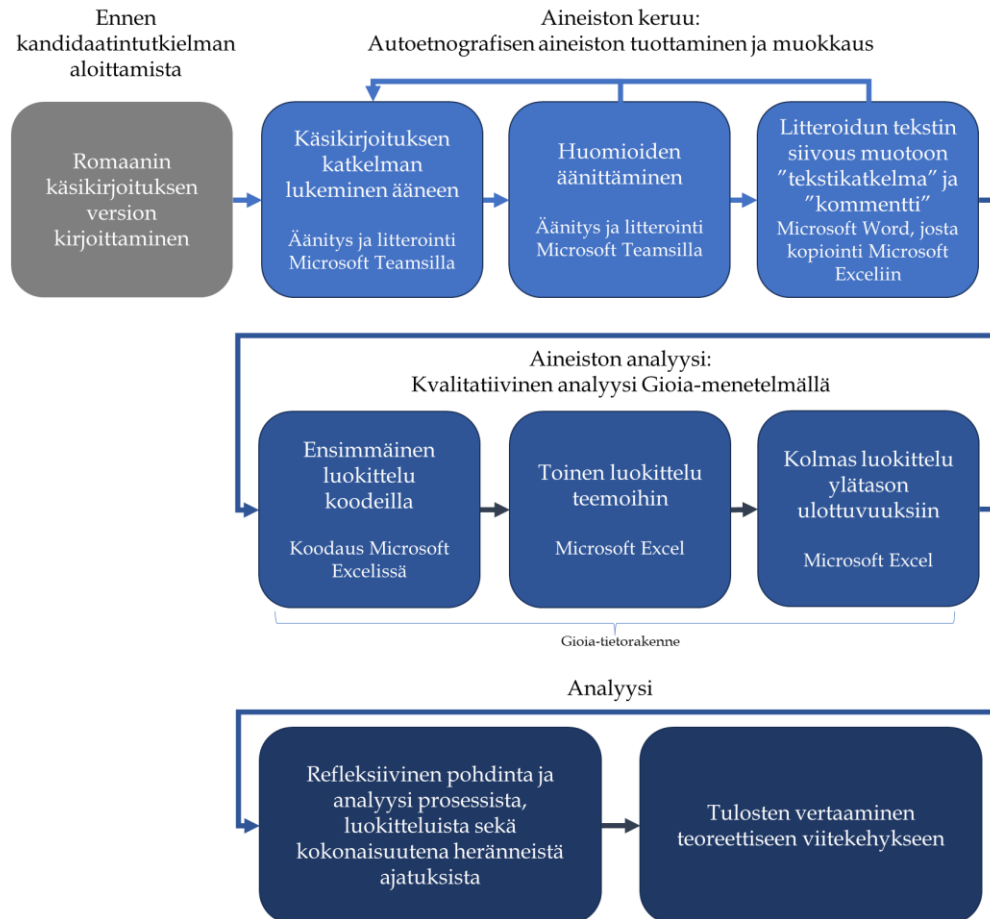
- Abdel Latif, M.M.M. (2019). Using think-aloud protocols and interviews in investigating writers' composing processes: combining concurrent and retrospective data. *International journal of research & method in education* 2019-03, Vol.42 (2), 111-123.
- Adams, T.E., Holman Jones, S., Ellis, C. (2015). *Autoethnography*. Oxford University Press.
- Armengol, L.C. (2007). Los protocolos de pensamiento en voz alta como instrumento para analizar el proceso de escritura. *Revista Española de Lingüística Aplicada*, Vol. 20.
- Block, R. (2016). Disruptive Design: An Empirical Study of Reading Aloud in the Writing Center. *The Writing Center Journal*, Spring/Summer 2016, Vol. 35, No. 2 (Spring/Summer 2016), 33-59.
- Chafe, W. (1982). Integration and Involvement in Speaking, Writing, and Oral Literature. Teoksessa D. Tannen (toim.), *Spoken and Written Language: Exploring Orality and Literacy*, s. 35-53. Ablex.
- Chafe, W. (1985). Linguistic Differences Produced by Differences between Speaking and Writing. Teoksessa D.R. Olson et al. (toim.), *Literacy, Language and Learning: Then Nature and Consequences of Reading and Writing*, s. 105-123. Cambridge University Press.
- Elbow, P. (1985). The Shifting Relationships between Speech and Writing. *College Composition and Communication*, Vol. 36, s. 283-303.
- Elbow, P. (2012). *Vernacular Eloquence: What Speech Can Bring to Writing*. Oxford University Press.
- Gioia, D. A., Corley, K. G., & Hamilton, A. L. (2013). Seeking qualitative rigor in inductive research: Notes on the Gioia methodology. *Organizational research methods*, 16 (1), 15-31.
- Gustafsson, M. (29.5.2021). 8 vuotta sitten Lucinda Riley katseli taivaalle ja mielti, mitä kokkaisi perheelleen – silloin syntyi idea kirjasarjasta, josta tuli mailmanmenestys. YLE. <https://yle.fi/a/3-11950577>
- Layne S. (2015). *In Defense of Read-Aloud: Sustaining Best Practice*. Stenhouse Publishers.
- Megyeri, K. (1996). Reading Aloud Student Writing. *English journal* 1996-03, Vol. 85 (3), p. 74-79.
- Mildorf, J. & Kinzel, T. (2016). *Audionarratology*. De Gruyter.
- Petit, P. (15.4.2021). Flaubert et l'épreuve du "gueuloir": crier pour mieux écrire? *Radiofrance*. <https://www.radiofrance.fr/franceculture/flaubert-et-l-epreuve-du-gueuloir-crier-pour-mieux-ecrire-2017520>
- Puusa, A. & Juuti P. (2020). Johdanto. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti (toim.), *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Gaudeamus.
- Rautiainen, A. M. (2016). Onko kirjoittamisen ilolle tilaa? *Scriptum. Creative Writing Research Journal*, 3 (1), 60-85. JYX-julkaisuarkisto. <https://jyx.jyu.fi/dspace/handle/123456789/5132>

- Rautiainen, A-M. (2023). "Ne totuudet on jotenkin sisäisiä silloin" - Kokemusten kertominen kirjoittamisen perusopintojen oppimispäiväkirjoissa. [väitöskirja, Jyväskylän yliopisto]. JYX-julkaisuarkisto.
<https://jyx.jyu.fi/handle/123456789/88585>
- Rubery, M. (2016). *The untold story of the talking book*. Harvard University Press.
- Salo, U-M. (2015). Simsalabim, sisällönanalyysi ja koodaamisen haasteet. Teoksessa S. Aaltonen & R. Högbacka (toim.), *Umpikujasta oivallukseen. Refleksiivisyys empirisessä tutkimuksessa*. Tampere University Press.
- Santoro, L. et al. (2008). Making the Very Most of Classroom Read-Alouds to Promote Comprehension and Vocabulary. *The Reading Teacher* 2008-02, Vol. 61 (5), s. 396-408.
- Tannen, D. (1982). Oral and Literate Strategies in Spoken and Written Narratives. *Language*, Vol. 58: 1-21.
- Thompson, D.R & Bushnell, L.E. (2009). *Reading: Learning, Writing and Disorders*. Nova Science Publishers Inc.
- Tienari, J. & Kiriakos, C. (2020.) Autoetnografia. Teoksessa A. Puusa & P. Juuti (toim.), *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät* (s. 282–308). Gaudeamus.
- Vansina, J. (1985). *Oral tradition as history*. University of Wisconsin Press.
- Willey, I & Tanimoto, K. (2015). "We're drifting into strange territory here": What think-aloud protocols reveal about convenience editing. *Journal of second language writing* 2015-03, Vol.27 (Mar), 63-83.

LIITTEET

Liite 1: Tutkimusprosessin yhteenveto

Tutkimusprosessin yhteenveto on kuvattu alla :

Liite 2: Ensimmäisen Gioia-analyysin tietorakenne

Taso 3 - Ulottuvuudet	Taso 2 - Teemat	Taso 1 - Koodit	Lukumäärä	Esimerkki	
Pieni muokkaus	Lausetason muutos		164		
		Ehdotus muokata lausetta	53		
		Lause sekava	9	Tää on tosi irrallinen lause.	
		Lauserakenne muokkaus	12	Jotenkin tää sekava nyt tämä ystävä.	
		Suorempi ilmaisu	21	Vältä tätä "ja- sanalla aloittamista.	
	Sanatason muutos		111		
		Kirjoitusvirhe	11	Teki vaikutuksen on kumma rakenne, vaan suoraan tästä.	
		Lukiessa luki eri lailla	9	Kirjoitusvirhe pidätti kyyneleitä.	
		Pieni muokkaus lauseeseen	3	Mä lukiessa se korjaan sen "oli jo".	
		Pieni muokkaus sanaan	40	Harmi vaan voisi olla että oli harmi.	
Tekstiä isompana kokonaisuutena arvioiva	Laajempi muutos		10	Tuntuikin muutetaan, "tuntui" taivaalliselta.	
		Sanavalinta	29	Asiakaspalvelutilanne on aika nykyaikainen sana. Joku muu.	
	Logiikan pohdinta		8	Toistoa tää lakoninen.	
		Epäkonsistentti	12	Lisäisin: "Se oli" aivan mahdollista.	
	Lähestymistavan muutos		117		
		Lisätä tarkempaa tietoa	52	Mitkä käytännön asiat, kerro niistä, uuden järjestelyt, uuden opettelu.	
		Muuttaa dialogiksi	14	Ennen sitä yksinäisyys pohdintaa.	
	Tunteisiin liittyvä	Kehu		28	
			Epäkonsistentti	13	Olisiko Asta näin puhelias. Tehokas kyllä, mutta ei näin puhelias.
		Lähestymistavan muutos		37	Voisi vähän paremminkin vielä pohjustaa, että Astalla syyllinen olo, että se on varmasti muokannut tän tärkeän asiakkaan kanssa. Eikä se ollenkaan tiedä mistä on kyse.
Näytä älä kerro			7	Pitääkö se sanoa, että se on äidin? Ehkä, ehkä ei.	
Keskisuuri muokkaus		Kappaleen muutos		34	
			Kehu dialogista	4	Tää dialogi sojuu paremmin.
			Kehu ideasta	9	Tässä on hyvä nämän kukat, että se tuo sitä toivoa ja valoa ja niillä voisi olla muitakin pilkahduksia ehkä jopa enemmän
			Kehu kappaleesta	6	Tässä on enemmän tunnetta ja enemmän mysteeria.
		Tunnetason tai ilmaisun muutos		55	
			Kehu lauseesta	11	Tää ikuista liikaa aamusta iltaan ja illasta toiseen on hyvä
	Kehu rakenteesta		4	Pitkän lauseen jälkeen lyhyt lause kuulostaa hyvältä.	
	Aktiivisemmaksi		21	Aloitus voisi olla toiminnallisempi.	
N/A	Kappaleen muutos		68		
		Dialogin soljuvuus tai sävy	10	Jotenkin teennäinen	
	Poisto		36		
		Ei suomea	1	Hymyili suupielen kulmasta ei kuulosta suomelta.	
	Kappaleen muutos		32		
		Näkökulma	3	Sitten tää Raakel kulta, se kulta ei sovi siihen, kun ei tiedetä, että kenen ajatus se on, isän vai Astan, se menee sekaisin.	
	Kappaleen muutos		13	En osannut lukea, että se on tikapuita pitkin eli pitkin sana pois.	
		Lisäys kappaleeseen	7	Se Susanna voisi olla esimerkiksi passiivinen.	
	Kappaleen muutos		36	Epäkiinnostavan löysä. Mä näen sen sen susannan käytöksen enemmän sellaisena. Tämä nykyinen on aika tällöinen teatraalinen kuvaus.	
		Turha, poistetaan	10	Voisi jakaa lauseen kahtia.	
Ei tietoa		10			
	Epäselvä kommentti	10	Tässä kappaleessa aikamuodot menee ihan sekaisin eikä toimi ollenkaan kun ollaan kolmessa ajassa.		

Liite 3: Toisen Gioia-analyysin tietorakenne

Taso 3 - Ulottuvuudet	Taso 2 - Teemat	Taso 1 - Koodit	Lukumäärä	Esimerkki
Tarinan kehittäminen	Rakenne		102	
		Järjestely	75	Se epävarmuus on se tärkein ja sen voisi liittää niihin aiempiin epävarmuuksiin. Eli siirtää tämä.
		Sekavuutta	37	Tää vaatekommentti voisi mennä niiden muiden käytännön epävarmuuksien joukkoon.
		Parempi pohjustus Pohdintaa	26	Tuntuu oudolta. Yhtäkkiä alkaa puhua tästä Katrasta. Lukija tuskin muistaa, että siitä on puhuttu mitään.
			10	Voisi vähän paremminkin vielä pohjustaa, että Astalla syyllinen olo, että se on varmasti mokannut tän tärkeän asiakkaan kanssa. Eikä se ollenkaan tiedä mistä on kyse.
			2	Pitääkö se sanoa, että se on äidin? Ehkä, ehkä ei.
		Kehu sisällöstä	14	
		Kehu ideasta Kehu rakenteesta	9	Toi oli hyvä toi Garuda ja lento.
			5	Häpeään lopettaminen on hyvä.
		Idea	13	
	Idea uudeksi tapahtumaksi	5	Sitten ehkä jotain niistä ystäväistä. Ne päätti järjestää jotkut hienot juhlat ja laitettiin jotkut hienot mekot.	
	Idea muutokseen	4	Voisikohan tää Ylva olla jonkinlainen mentor tai semmoinen mikä on jaettu henkilöstölle	
	Idea tuoda esiin henkilöiden luonnetta	4	Ehkä tää voisi olla vähän niin kuin pinnallisempi, sellaista tyyliin, että ehkä hänen ulkonäkönsä on vedonnut tai muuta.	
Rytmin kehittäminen	Rytmi		96	
		Täytesanoja Sanamuoto	50	Kun öljy virtasi "valtoimenaan" - joku sana tähän loppuun tarvitaan.
		Täytesana pois Vaikea lukea	28	"Tuntuikin" taivaalliselta sijaan "tuntui" taivaalliselta.
		Lukiessa luki eri lailla Rytmitys	5	Toi "niin" sana pois.
			4	En osannut lukea, että se on tikapuita pitkin eli pitkin sana pois.
			3	Mä lukiessa se korjaan sen "oli jo".
Lauseiden rytmi	44	3 Lyhyet lauseet toisensa jälkeen eivät solju.		
Kehu rytmistä	2			
	Lauserakenne muokkaus	44	Kysymyslause ei tuntunut hyvältä.	
	Kehu rytmistä	2	Alku on hyvä nää etäisyydet mahdollisuudet, markat, hinnat	
		2	tämmöinen lista on niinku kuvaava siitä mitä kaikkea mielessä.	
Sävyn kehittäminen	Sävy		83	
		Sanavallinta	65	
		Väärä sävy dialogissa Väärä sävy kerronnassa Tönkö ilmaisu	35	Asiakaspalvelutilanne on aika nykyaikainen sana. Joku muu. Itsepäisyys voisi jäädä pois. Se on ehkä teennäinen. Ja kuka sanoisi nuorena sellaista kun haluaa työn ei itsestään sanoisi mitään moitetta.
			13	Että uskottava.
			12	Ei ehkä tämmöinen humoristinen juttu.
			5	Asta oli ymmällään. Jotain muuta tää oli töksähtelevää.
Kehu sävystä	18			
	Kehu ilmaisusta Kehu dialogista Kehu sävystä	11	Ja hyviä tämmöiset sanonnat pikemminkin sääntö kuin poikkeus. Tuo sitä Susannan vähän niinku toksisuutta, virallisuutta.	
		5	Tää dialogi soljuu paremmin.	
		2	Niin hyvä tunne, että tätä pitäisi jotenkin jatkaa.	
Muokkaus	Korjaus		83	
			33	Ei se voi puoli yksi yhdeltätoista päästä sieltä pois, jos se on silloin se tapaaminen.
		Epäkonsistentti Kirjoitusvirhe Toistoa Tarkista asia Kuka puhuu Ei suomea	9	Kirjoitusvirhe pidätti kyneleitä.
			9	Hymy ja hymy. Toistoa
			3	Ei ole varmaan peittoja economyssa.
			2	Tähän pitäisi laittaa joku, että Susanna jatko. Se puuttui.
			1	Hymyillä suupielen kulmasta ei kuulosta suomelta.
Täydennys	29			
	Lisätä tarkempaa tietoa	29	Mitkä käytännön asiat, kerro niistä, uuden järjestelyt, uuden opettelu.	
Karsiminen	21			
	Turha lause Turha yksityiskohta	13	Ehkä toi "En voisi millään osata" pois. Tää oli jo niin pitkä rupeama.	
		8	Miksi tätä trenssitakkia kuvaillaan näin paljon, kun se ei ole tärkeä?	
Kerronnan kehittäminen	Toimintaa		74	
			44	
		Aktiivisemmaksi	23	Tää liike jotenkin pitäisi olla. Että se oikein kiihdytti se, että se pinkaisi sinne portaaseen
		Suorempi ilmaisu	14	Tämä lause on niin monimutkainen, että se ei oikein tule ymmärretyksi. Ehkä tämä oli lähempänä heidän toiveitaan, ihan yksinkertaisesti.
			7	Mieti olisiko kuitenkin dialogi elävämpi tapa välittää tämä. Ja se, että ei halunnut piikitellä tai höykyttää, niin se voi mennä siinä dialogissa ja sitten niinkuin päässä ihmettelee että oliko tässä joku piikki, no ei siinä ollutkaan. Varsinkin toi "aloittaa pohjalta, ahkeruuden kautta lisää vastuuta", se voisi olla dialogissa.
		Lisätä dialogia	7	
Tunnetta	30			
	Näytä älä kerro	16	Ehkä sen sisun keruun voisi osoittaa jotenkin kuvailemalla mieluummin.	
	Tunnetta	14	Tää on kauhean merkittävä tapahtuma ja tälle pitäisi on täällä lisää tilaa.	
N/A	N/A		10	
		Epäselvä kommentti	10	

Liite 4: Kommenttien luokittelu Blockin (2016) mukaan

Kommenttien koodit, määritelmät ja esimerkit Blockin mukaan.

Koodi	Määritelmä	Esimerkki
Sisältö	Keskustelu tutkimuksen sisällystystä, nykytila tai miten sitä voisi kehittää. Sisältää keskustelun siitä, pitääkö tekstiä lisätä, esimerkiksi lisätä tarkennuksia.	Tutor: Yeah, because this last sentence, "In the end it results in a teenage pregnancy all because the parent wasn't there." That does sound like the other things you were talking about, particularly emotional unfulfillment. Maybe instead focusing [on] what , they're actually not getting from the parenting. & Writer: Should I explain what that means? Tutor: Yeah, I felt like that was vague.
Perustelu	Keskustelu siitä, tarvitaanko tutkimukseen lisää taustatietoja, erilaisia lähteitä tai tutkimuspohjaa väitteille	Tutor: But if you have, you know, like one or two really memorable quotes, I think that might enhance it. & Writer: That was going to be touched on in the research . . . but the research didn't make any sense to me, so I'm having a really hard time.
Ennakointi	Keskustelua tarpeesta ennakoita tai viitata eteenpäin siihen, mitä tulee myöhemmin tutkimuksessa. Yleensä tässä käsitellään johdantoa, tutkimuskykyä, siirtymiä ja väliotsikoita.	Writer: Okay, so I should maybe have a transition right there? Tutor: I saw a few things that could be the thesis, so point out what you're going for as a thesis.
Järjestely	Muut keskustelut järjestelystä, jota ei voi lukea ennakkointiin. Laajempi kuin ennakointi.	Writer: I knew this wasn't in the right spot. Yeah, this needs to go after that
Ilmaisujen epäloogisuus	Keskustelu lauseenrakenteista joita esiintyy tai joita voisi käyttää	Tutor: "all in the past" sort of struck me odd . . . cause it's like you're referring to all . . . teachers . . . but "all in the past," kind of sounds like you're talking about a period in the past
Viittaustekniikka	Keskustelu viittaustekniikoista ja niiden vaatimuksista (MLA, APA, jne.)	I know I have to fix my MLA, but I was just gonna hurry through.
Oikeinkirjoitus ja kielioppi	Keskustelu virheistä oikeinkirjoituksessa tai kieliopissa, sekä pienet muotoiluasiat	Writer: Okay, I'm gonna change that too... Tutor: Yeah, exactly, just the subject-verb agreement.

Kommenttien jakaantuminen Blockin mukaan, prosenttiosuuksin ja frekvenssein. *Huom: Summa yli 100%, sillä yhdessä katkelmassa saatettiin keskustella useammasta aiheesta. Huom: Block on laskenut sekä kirjoittajan että tuutorin kommentit.*

	Lausetaso tai muotoilu	Sisältö tai perustelu	Järjestely tai ennakointi	Muu (sis. epäselvät)	SUMMA
Lukijan ääneen lukema	58 % (111)	40 % (77)	40 % (77)	27 % (51)	165 % (136)
Tuutorin ääneen lukema	76 % (117)	32 % (49)	15 % (23)	21 % (32)	144 % (221)
"Point-predict"	28 % (51)	56 % (103)	63 % (116)	19 % (34)	166 % (304)

Blockin datan uudelleenkkoodaus prosenttiosuuksiin noudattaen tämän tutkimuksen logiikkaa, eli % kaikista huomioista (huolimatta olivatko kommentit samaan katkelmaan). *Huom: kirjoittajan että tuutorin kommentit laskettu yhteen.*

	Lausetaso tai muotoilu	Sisältö tai perustelu	Järjestely tai ennakointi	Muu (sis. epäselvät)
Lukijan ääneen lukema	35 %	24 %	24 %	16 %
Tuutorin ääneen lukema	53 %	22 %	10 %	14 %
"Point-predict"	17 %	34 %	38 %	11 %

Kommenttien jakaantuminen Blockin mukaan, prosenttiosuuksin ja frekvenssein, *kun mukana vain kirjoittajan omat kommentit*, prosenttiosuuksin ja frekvenssein. *Huom: Summa yli 100%, sillä yhdessä katkelmassa saatettiin keskustella useammasta aiheesta.*

	Järjestely tai ennakointi	Sisältö tai perustelu	Lausetaso tai muotoilu	SUMMA
Lukijan ääneen lukema	23 %	30 %	59 %	112 %
Tuutorin ääneen lukema	19 %	34 %	54 %	107 %
"Point-predict"	63 %	54 %	24 %	141 %

Blockin datan uudelleenkkoodaus prosenttiosuuksiin noudattaen tämän tutkimuksen logiikkaa, eli % kaikista *kirjoittajan omista* huomioista (huolimatta olivatko kommentit samaan katkelmaan).

	Järjestely tai ennakointi	Sisältö tai perustelu	Lausetaso tai muotoilu
Lukijan ääneen lukema	21 %	27 %	52 %
Tuutorin ääneen lukema	17 %	32 %	51 %
"Point-predict"	45 %	38 %	17 %